

ЗМІСТ

КРІЗЬ РОКИ І ПЕЧАЛІ

«І засміялась провесінь: — Пора!..»	4
«Ой ні, ще рано думати про все»	5
«Страшний калейдоскоп...»	7
«Відмикаю світанок скрипичним ключем»	8
«Вечірнє сонце, дякую за день!»	9
«Послухаю цей дощ. Підкрався і шумить»	10
«Криши, ламай, трохи стережись!»	11
«Шукайте цензора в собі»	12
Пісенька з варіаціями	13
«Очима ти сказав мені: люблю»	14
«Затінок, сутінок, день золотий»	15
Повернення Шевченка	16
«Я вранці голос горлиці люблю»	17
«Гроза проходила десь поруч»	18
Старий годинникар	19
«І дощ, і сніг, і віхола, і вітер»	21
«Я хочу на озеро Світязь...»	22
Цавет танем!	23
Казочка про трьох велетнів	25
«В мастку гетьмана Івана Сулими...»	26
«Шалені темпи»	27
«Стоїть у ружах золота колиска»	28
Три принцеси	29
«Мені завжди здавалося, що у Греції...»	30
«Мій перший вірш написаний в окопі...»	31
Пастораль XX сторіччя	32
«Юдоль плачу, земля моя, планета...»	33
Доля	34
«Гі, що народжуються раз на століття...»	36
Невнятий кадр незіграної ролі	37
«Не треба думати мізерно»	38
Українське альфреско	39
На спіялому осокорі	40
«Дзвенять у відрах крижані кружальця»	41
«Стояла груша, зеленів лісочок»	42
«На конвертики хат...»	43
«Щасливиця, я маю трохи неба...»	44
Акварелі дитинства	45
Пелюстки старовинного романсу	46
Музики	47
Сувид	48
«Мене ізмалку люблять всі дерева...»	50
«Цей ліс живий»	51
«О, не взискуй гіркого меду слави!»	52
«Ще назва є, а річки вже немає»	53

«Ластівки тікають із Європи»	54
«Прощай, морська королева...»	55
«Чоловіче мій, запрягай коня!»	56
«Чомусь пам'ятаю, що річка звалась Лєглич»	57
«Коли вже люди обляглися спати...»	58
«Ще вчора була я висока, як вежа»	59
«Стоять жоржини мокрі-мокрі»	60
«Пипіть листи і надсилайте вчасно...»	61
«Готичні смереки над банями буків...»	62
«Ой, із загір'я сонечко, з загір'я...»	63
«Мабуть, ще людство дуже молоде»	64
«Пливли ми ввечері лиманом»	65
«Вже почалось, мабуть, майбутнє»	66
«Іду в полях. Нікого і ніде»	67
Слайди	68
«Навіщо ж декламація? Все значно...»	69
Львівські голуби	70
«Я виросла у Київській Венеції»	71
«У Корчуватому, під Києвом...»	72
«Колісь давно, в сумних біженських мандрах...»	73
Смертельний падеграс	74
«Одкам'янійте, статуї античні...»	76
«Мені відкрилась істина печальна...»	77
«Ти знов прийшла, моя печальна музо»	78
«Чи й справді необхідно, щоб жінка була мужня?»	79
Апологія лицарства	80
«Будь щедрою, хай плаче твоє листя...»	81
«Не треба класти руку на плече»	82
«Отак, як зроду, потаємно, з тилу...»	83
Причмелені гномики	84
«Настане день, обтяжений плодами»	85
«І місячну сонату уже створив Бетховен»	86
Маркова скрипка	87
«Що доля нелегка, — в цім користь і своя є»	88
«Ми виїхали в ніч. І це було шаленство»	89
«Буває мить якогось потрясіння...»	90
«Поетів ніколи не був мільйон»	91
«Дощ полив, і день такий полив'яний»	92
«Яка різниця — хто куди пішов?»	93
Зонька	94
Мати	96
«Заворожили вбрани світанок...»	98
«Коли у тузі вічної розлуки...»	99
«Кобзарю...»	100
22	101
«Ми прилетіли вранці у Європу»	102
«Блискоче ніч перлиною Растреллі»	103
Шпиль туги	104
Ота сама Івга	105
Підмосковний етюд	106
«Умирають майстри...»	107
«Сосновий ліс перебирає струни»	108
«У селі одному на Поділлі...»	109
«Майбутні злочинці іще в личинці»	110
«Здається, часу і не гаю...»	111

«Летять на землю груші, як з рогаток»	112
«Після дощів смарагдова діброва...»	113
Іспанка Карменсіта	114
«Старої казки пісня лебедина...»	115
«Велосипед почує на балконі...»	116
Досвід. Акація	117
«Посмішки...»	118
Розпусна вдовиця /Фрагмент із поеми «Мандрівки серця»/	119
«Люблю чернігівську дорогу...»	123
Ліс	124
«В пустелі сизих вечорів...»	125
Біла симфонія	126
«Боюся екзальтованих подруг...»	128
Відозва до балакучого гостя	129
Напороть	130
Гранітні риби	131
Хуртовини	132
«В дні, прожиті нечально і просто...»	133
«Спилюся я...»	134
Лист	135
Сміх	136
«Якщо не можна вітер змалювати...»	137
«Страшні слова, коли вони мовчать...»	138
«Я в людей не проситиму сили...»	139

АЛЬТЕРНАТИВА БАРИКАД

«Вирлоке сонце...» *	142
«Біле-біле-біле поле» *	144
Альтернатива барикад	145
«Є вірші — квіти»	146
Міс Істина *	147
«Життя — як вокзал» *	148
Голуба дистанція	149
Коректна ода ворогам	150
«І скаже світ...»	151
Зоряний інтеграл /Уривки з поеми/ *	152
Літо 1963-го року *	153
Мимовільний парафраз *	160
Біль єдиної зброї *	161
«Заворожи мене, волхве!» *	163
«Що ж, авторучка це не шабля з піхов» *	165
«Співучі обриси роденівської Музи...» *	166
«О мастаки пристосувати крокі!» *	167
«Десь-не-десь, в якомусь царстві...» *	168
Червоні краплі глodu *	169
Райська елегія *	170
«День за днем, вони вже звучать — дати» *	172
«Поезія згубила камертон» *	173
«Карташинський лиман...» *	174
«Великі поети не вміють писати віршів» *	175
Балада моїх ночей *	176
«У драмі людській небагато дій...» *	178
«Затишно дітям в пазусі казок» *	179

Тінь Сізіфа *	180
«Син білявого дня і чорнявої ночі...» *	181
«Природа мудра. Все створила мовчки»	182
«Обступи мене, ліс...» *	183
«Не знав, не знав зіздар гостроробордий...» *	184
«Старесенька, іде по тій дорозі» *	185
Доці	186
«Марную день на пошуки незримої...» *	187
Хутір Вишневий *	188
І *	190
Балада про здоровий цинізм *	191
Між іншим *	193
«Душа моя, знайдібіда!» *	194
Дума про шлях *	195
«Під горою Машук...» *	196
«Одгородила доля шматочок поля...» *	197
«Я пішла як на дно» *	198
«Було нам важко і було нам зле» *	199
«Та нічого. Тільки от що» *	200
«За чорно-синьою горою...» *	201
«Ведмеже вухо» *	202
Майже переклад з провансальської *	204
«А затишок співає, мов сирена» *	205
«Ну, мідь, ну, золото» *	206
«Усі вже звикли: геніїв немає» *	207
«Покремсали життя моє на частки...» *	208
«І тільки злість буває геніальна» *	209
«Я, що прийшла у світ не для корид...» *	210
«Ми мовчимо — поезія і я» *	211
«Так часом тяжко, що мені здається...» *	212
«Всі ми — яблуні, облиті купоросом» *	213
«Десь, кажуть, є гора, де не співають птаці» *	214
«Виходжу в ніч. Іду назустріч долі» *	215
Давидові псалми	216
Псалом 1 *	217
Псалом 16 *	217
Псалом 22 *	217

СИЛУЕТИ

Художник	220
Лідія Кбйдула на чужині	222
Ван-Гог	223
«Під вечір виходить на вулицю він»	224
«Чекаю дня, коли собі скажу...»	225
«Чи зрікся Галілео Галілей?»	227
«Хлопчик прийшов із Шарлевілью» *	228
Діалог у паризькому Салоні *	229
Концерт Ліста	231
Тінь Марії	233
Дотик печалі	235
Астралийний зойк	236
Княжа гора	237
«Кобзар співав в пустелі Косаралу...»	239
Пам'ятник І. М. Сошенку	240
Іма Сумак	242

Алея тиші	243
Гілочка печалі на могилу Пастернака *	244
Балада про дим	246
Скрипка Страдіварі	248
«Учора в дощ зайшов до мене Блок»	249
Finita la tragedia	250
Любов Нансена	251
«Високий норвежець, фіорди чистого розуму...» *	253
Руан	255
«...І натовпом розтерзана Гіпатія...» *	256
Климена	257
«Вітри гули віолончеллю...»	258

ЛЕТЮЧІ КАТРЕНИ *

259

БЕЗСМЕРТНИМ РУХОМ СКРИПАЛЯ

«Такий чужий і раптом — неминуучий»	270
«Напитись голосу твого...»	271
«Ти половиць, ти правнук печенігів...» *	272
«Сахасться розгублена душа...»	273
«У світі злому і холодному...»	274
«Пекучий день... лісів солодка млява...»	275
«Не говори печальними очима...»	276
Пінг-понг	277
«Я дуже тяжко Вами відболіла»	278
«Хай буде легко. Дотиком пера»	279
Сумна Колумбіана	280
«Не знаю, чи побачу Вас, чи ні»	281
«Нічого такого не сталося»	282
«І як тепер тебе забути?»	283
«Ти — Шіва. Ти — індуське божество»	284
«І не минає, не минає!»	285
«Ти дивився. А я вже — як на трапі»	286
«Я кину все. Я вірю в кілометри...»	287
«Отак пройду крізь твій великий подив...»	288
«Недумано, негадаю...»	289
«Вже третій день живу у лісі...»	290
«Які щасливі очі у казок!»	291
«Я не скажу і в пам'яті — коханий»	292
«Гуде вогонь — веселий сатана...»	293
«І я не я, і ти мені не ти»	294
«А що? І я спочину на хвилинку»	295
«Я хочу знати, любиш ти мене...» *	296
«Весна. А вітер — наче восени» *	297
«Дорогий мій, сонячний, озвисся!» *	298
«У присмеркові доброї дірвовості...»	299
«...І не дивуй, що я прийду зненацька» *	300
«Сини мене, отямся і отям...»	301
«І день, і ніч, і мить, і вічність...»	302
«Божевілья мов, божемилля...»	303
Еквотика	304
«Ти пам'ятаєш, ти прийшов із пристані»	305
«Звичайна собі мить. Звичайна хата з комином»	306
«Біла білої вежі чорне дерево, Спи»	307
Чуже весілля	308
«Ти вчора поїхав, ти ж тільки поїхав учора...»	309

«Що в нас було? Любов і літо»	310
Лейтмотив щастя	311
«Я ніколи не звикну»	312
Епілог *	313
І знову пролог	314
«Моя любові! Я перед тобою»	315
«Це не чудо, це чад, мені страшно такого кохання»	316
«Місто, премісто, прамісто моє!»	317

ОСІННІ КАРНАВАЛИ

«Ставить осінь на землю свою золоту жирандоль» *	320
«Осіній день, осінній день, осінній!»	321
«Самі на себе дивляться ліси...» *	322
«Красива осінь вишиває клени...» *	323
«Двори стоять у хуртовині айстр»	324
«Ті журавлі, і їх прощальні сурми...»	325
«На дямру монастирської кринички...»	326
«Марнували літечко, марнували»	327
«Несе Полісся в кошиках гриби»	328
«Вдень ще літо, а надвечір — осінь» *	329
«Розвиднилось траві — упали такі роси!»	330
Листопад	331
Осінь дикунська *	332
Осінь жагуча *	333
Осінь убога	334
«Рожеві сосни... Арфа вечорова...»	335
«Шипшина важко віддає плоди» *	336
«Вже в стільниках стерні немає меду сонця»	337
«Фанерні журавлі не полетять у вирії»	338
«Стриптизи осені...»	339
«Осіній сад ще яблучка глядять...»	340
«На оболонях верби у болонях...»	341
«Виходжу в сад, він чорний і худий...»	342
«Чатув вітер на останнє листя...»	343
«Осіній день березами почавсь»	344
«Біднесенький мій ліс, він зовсім задубів!»	345
«Старі дуби, спасибі вам за осінь...»	346

ДУША ТИСЯЧОЛІТЬ ШУКАЄ СЕБЕ В СЛОВІ

Пращур	348
«Погасли кострища стоянок»	349
Рана ведмеда	350
«Біля стоянки первісних людей...»	351
Скіфська баба	352
«...І вийшов Колумб на берег Америки вранці»	353
По-Ліцію-Дош	354
Прита про ріку	355
Тунгуський бог *	356
Ображений Торквемада *	357
Цариця Астінъ	358
Місто Ур *	360
Кінь Калігули *	362
«Був Ірод, і була Іродіада»	363
Брейгель. «Шлях на Голгофу»	364
«Ісус Христос розп'ятий був не раз» *	366

Перш, ніж півець запис... *	367
Плем'я Тоба *	368
Пам'яті перших румунських художників *	370
Скрипалі з Марамореша *	372
Тинь королеви Ядвіги	374
Лютиж	375
Чадра Марусі Богуславки	376
Князь Василько	377
Горислава-Рогніда	379
Чумацький Віз	380
Любов Потьомкіна *	381
Кольорові миші	382
Стара церковця в Лемешах	384
Храми	386
«Люблю легенди нашої родини...»	387
Веселий привид прабаби	388
Чигиринський колодязь	390
«Стара фортеця з кісими бійницями...»	391
«На старих фотографіях всі молоді»	392
Фото у далекий вирій	393
Пансіонат «Форель»	399
Циганська муза	402
Древлянський триптих	411

СКІФСЬКА ОДИССЕЯ

(Поема-балада)

417

СНІГ У ФЛОРЕНЦІЇ

(Драматична поема)

465

ДУМА ПРО БРАТІВ НЕАЗОВСЬКИХ

(Драматична поема)

511

ІНКРУСТАЦІЇ

«Мене сьогодні голуб розбудив» *	534
«Художнику, ти пілігрим віків» *	534
«Ішов ночей повільний караван» *	534
«Не треба ваздрити Шекспіру...» *	535
«Душа вертає на свої руїни» *	535
«Людино, людино, людино, людино!» *	535
«Стихії смутку і любові» *	535
«Ох, не повчайте молодих!» *	536
«Як сірничок, припалений від сонця...» *	536
«Як чорно тіні внали від тополі...» *	536
«Утопленість в морі плебейства...» *	536
«Негр купує разок бурштину» *	537
«Я вам цей борг ніколи не залишу» *	537
«Атомний Вій опустив бетонні повіки» *	537
«Загидали ліси і землю запедбали» *	538
«Страшний скрипаль підняв уже смичок» *	538
«Бувають збіги дивні і страшні» *	538
«Вночі літак гуде у небі сумно» *	539
«Колись були Орфеї, а тепер корифеї» *	539
«Цитринове сонце, смарагдовий ліс!» *	539
«— Чи ти питала свою Долю, жінко...» *	539
«Мені здається, музика — космічна» *	540

«Мене дивує, що в дитинстві...» *	540
«Мені спилась бабуся. Що вона ще жива» *	540
«Всі ми про щось мріяли у дитинстві» *	540
«Ожиново-пташиний ліс» *	541
«Тепер Жар-птиці не буває» *	541
«Як давить світ, як обступає...» *	541
«Ми поранені люди...» *	541
«Те, що принижує,— пронизує» *	542
«Поет не може бути власністю» *	542
«Вириваюсь, як Лаокоон» *	542
«У Люксембурзі або де в Монако...» *	543
«Не живемо, а вибачаємось» *	543
«Поетія і популярність...» *	543
«Не треба все валити на Прокруста...» *	543
«Все важче знаходити квіти...» *	544
«Стоять озера в пригорщах долин» *	544
«Жоржини на червонобіській дорозі...» *	544
«Летючі крони голубих дерев» *	545
«Перегнавши конку експресом» *	545
«Лиш храм збудуй, а люди в нього прийдуть» *	545
«В дитинстві я літала над жоржинами» *	545
«Болото цмокає губами» *	546
«Дев'ятий вал болотяних емоцій» *	546
«Сліпучо усміхнулася гроза» *	546
«Од звичайного погляду скрите...» *	547
«Такий туман, аж піють сірі півні» *	547
«Мучено. Мічено. В душу насмічено» *	547
«Фенікс вилітає з попелу» *	548
«Ескіз до портрета епохи» *	548
«Ми — спадкоємці спадків розграбованих» *	548
«Ми любимо тих, що знали нас молодими» *	548
«Які слова страхотливі — дволикість...» *	549
«О мово, ти іще жива» *	549
«Усі усіх не люблять. Це біда» *	549
«А спробуй подивитися на все...» *	550
«Історія проситься в сні нащадків» *	550
«Чудовисько розтісло щелепи» *	550
«Нове століття, ба, тисячоліття!» *	551
«Не любить слово стимулів плечистих...» *	551